

Kami Garsija i Margaret Stol

PREDIVNA TAMA

Prevela
Vesna Stojković

 Laguna

Naslov originala

Kami Garica & Margaret Stohl
BEAUTIFUL DARKNESS

Copyright © 2010 by Kami Garica, LLC, and
Margaret Stohl, Inc.

Translation copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za

*Saru Berns, Džuli Šajna
i Dženifer Bejli Hant
jer nam iz nekog šašavog razloga
nisu dozvolile da njihova imena
stavimo na naslovnu stranu.*

*Lako možemo oprostiti detetu
koje se boji mraka;
prava tragedija u životu je kada
se ljudi boje svetla.*

– PLATON

PRE

Činotvoriteljka

Nekada sam naš grad, zakopan u zabit Južne Karoline, zarobljen na muljevitom dnu doline reke Santi, smatrao središtem nedodijeljenosti. Mestom gde se nikad ništa ne dešava i gde se nikad ništa neće promeniti. Baš kao i juče, nekolebljivo sunce pomoliće se i obasjati grad Getlin ne podigavši čak ni dašak vetra. Kao i već više od stotinu godina, moji susedi ljuljaće se danas na svojim tremovima, dok im se vrelina, ogovaranje i familijarnost tope poput kockica leda u ledenom čaju. Naše tradicije su toliko tradicionalne da ih je teško tačno odrediti. One su utkane u sve što radimo ili, još češće, ne radimo. Rađali se vi ili venčavali, metodisti će samo nastaviti da pevaju.

Nedelja je bila posvećena crkvi, ponedeljak kupovini u *Stanić&Kupi*, jedinoj bakalnici u gradu. Ostatak nedelje činilo je jedno veliko ništa uz još malo pite, ako ste bili te sreće da živite s nekim poput naše kućepaziteljke Ame, koja je svake godine na okružnom vašaru osvajala nagradu za pečenje pita. Stara četvoroprsta gospođica Monro i dalje je podučavala kotiljon, šepureći se s debitantkinjama na plesnom podijumu dok joj je na beloj rukavici lepršao jedan prazan prst. Mejbelin Sater je i

dalje šišala kosu u *Štricni* i *Uvij*, mada je negde oko sedamdesete skoro ostala bez vida, a i sad često zaboravi da stavi štitnik na makaze pa ti na potiljku napravi prugu kao kod tvora. Bilo sunce ili kiša, Karlton Iton nije propuštao da otvori poštu pre nego što vam je isporuči. Ako su vesti loše, lično bi vam ih saopštio. Bolje da to čujete od nekog svog.

Jednom rečju, ovaj grad nas je posedovao. Znao nas je u dušu, naš svaki greh, svaku tajnu, svaku krastu. Zato se većina nije ni trudila da ode i zato se oni koji su otišli nikad nisu vraćali. Da nisam upoznao Linu, i ja bih bio jedan od njih. Pet minuta nakon što bih završio gimnaziju „Džekson“ – otišao bih.

A onda sam se zaljubio u činitvoriteljku.

Ona mi je pokazala da među pukotinama naših džombastih trotoara postoji još jedan svet, koji se sve vreme tu skrivao, nama pred očima. U Lininom Getlinu svašta se dešavalo – nemoguće, natprirodno i ono što vam može promeniti život.

A ponekad ga i okončati.

Dok su obični ljudi orezivali ružino grmlje ili prebirali po crvljivim breskvama na štandu kraj puta, Svetli i Mračni činitvorci sa svojim jedinstvenim moćima vodili su večnu bitku – natprirodni građanski rat bez ikakvih izgleda da će neko zama-hati belom zastavicom. Linin Getlin skrivao je demone, opasnost i prokletstvo koje je pre više od stotinu godina obeležilo njenu porodicu. I što sam se ja više zbližavao s Linom, to se njen Getlin više primicao mom.

Do pre nekoliko meseci verovao sam da se u ovom gradu nikad ništa neće promeniti. Sad znam da nije tako, a kamo sreće da jeste.

Jer, onog trenutka kad sam se zaljubio u činitvoriteljku, niko meni drag više nije bio bezbedan. Lina je mislila da je samo ona prokleta, ali nije bila u pravu.

Sada je to bilo naše prokletstvo.

15. 2.

Večni mir

Kiša kaplje s oboda Aminog crnog svečanog šešira. Linina gola kolena dodiruju žitko blato pred grobom. Podilazi me jeza zbog tolikih pripadnika Mejkonove vrste. Inkubusa – demona koji se hrane sećanjima i snovima usnulih smrtnika, poput mene. Zvuk koji proizvode razdirući ostatke mračnog neba i nestajući pred samu zoru ne nalikuju ničemu drugom u univerzumu. Poput jata crnih vrana što u savršenom skladu poleću s dalekovoda.

Tako je izgledala Mejkonova sahrana.

Sećam se pojedinosti kao da je bilo juče, mada je bilo teško poverovati da se nešto od toga uopšte i dogodilo. Tako je to sa sahranama. A valjda i sa životom. Važne delove sasvim potisnete, ali vas progone oni slučajni, izdvojeni trenuci koje iznova premotavate u glavi.

Ono čega se sećam: Ame, koja me budi u mraku kako bismo pre zore stigli do *Njegovog vrta večnog mira*. Line, sledene i slomljene, sa željom da sledi i slomi sve oko sebe. Mračnog neba i mračnog raspoloženja polovine okupljenih oko groba, onih koji uopšte nisu bili ljudskog roda.

Ali iza svega toga postojalo je nešto čega nisam mogao da se prisetim. Bilo je tu negde, u mojoj podsvesti. Pokušavao sam da se setim još od Lininog rođendana, njenog šesnaestog meseca, noći kada je Mejkon umro.

Tog jutra uoči sahrane napolju je bio mrkli mrak, ali su mi kroz otvoren prozor ulazili tragovi mesečine pomaljajući se iza oblaka. U sobi je bilo ledeno, a meni je bilo svejedno. Prethodne dve noći, od Mejkonove smrti, prozor mi je bio otvoren, kao da bi on tek tako mogao da bane u moju sobu, sedne u moju okretnu stolicu i posedi malo.

Setio sam se noći kad sam ga video kako stoji u mraku pored mog prozora. Tada sam saznao šta je on. Ne vampir ili nekakvo mitološko stvorenje iz knjige, kao što sam pretpostavljao, već pravi demon. Demon koji je mogao da izabere da se hrani krvlju, ali se umesto toga odlučio za moje snove.

Mejkon Melkisedek Rejvenvud. Za ovdašnje, stari Rejvenvud, gradski usamljenik. Uz to i Linin ujak i jedini otac za koga je ikad znala.

Oblačio sam se u mraku kad osetih toplo cimanje iznutra, što je značilo da je Lina tu.

Lina?

Lina je progovorila iz dubina mog uma, najbliže koliko vam se neko može primaći i otprilike podjednako daleko. Kelting, naš nemušti način sporazumevanja. Jezik šapata koji su činovtorci poput nje koristili mnogo pre nego što je moja soba ostala južno od Mejson–Diksonove linije. To je bio tajni jezik kojim ste se sporazumevali s nekim bliskim i u nevolji, nastao u vreme kada ste zbog svoje različitosti mogli da budete spaljeni na lomači. Bio je to jezik koji ne treba da delimo zato što sam ja smrtnik. Ali, iz nekog neobjašnjivog razloga, mi smo to mogli i koristili smo Kelting za ono neizgovoreno i neizgovorljivo.

Ne mogu ja ovo. Ne idem.

Batalio sam vezivanje kravate i seo na krevet, a federi u prastarom madracu zaškripali su poda mnom.

Moraš. Nećeš sebi oprostiti ako ne odeš.

Trenutak je ćutala.

Ti ne znaš kako mi je.

Znam.

Setio sam se kada sam *ja* sedeo na krevetu, plašeći se da ustanem, obučen odelo i priključim se okupljenima u molitvi, zapevam *Povinuji mi se* i provezem se gradom u sumornoj povorci farova do groblja kako bih pokopao svoju majku. Plašio sam se da će to onda postati stvarnost. Bilo mi je teško da mislim o tome, ali sam otvorio um i pokazao Lini...

Ne možeš da ideš, ali nemaš izbora jer te Ama hvata za ruku i vodi te do kola, do klupe u crkvi, povorke ožalošćenih. Iako te svaki pokret boli kao da ti čitavo telo trese neka groznica. Pogled ti se zaustavlja na licima koja mrmljaju pred tobom, ali zapravo ne čuješ šta govore. Ne čuješ od vrištanja u svojoj glavi. Zato im dopuštaš da ti dotaknu ruku, ulaziš u kola i to se dogodi. Zato što možeš ovo da preživiš ako ti neko kaže da možeš.

Zarih lice u šake.

Itane...

Ja ti kažem da možeš, Lina.

Protrljao sam vlažne oči pesnicama. Uključio sam svetlo i zurio u golu sijalicu, odbijajući da trepnem dok se suze ne osuše.

Itane, bojim se.

Ovde sam. Nigde ne idem.

Nije više ništa rekla i ja sam nastavio da se mučim sa svojom kravatom, ali osećao sam da je Lina tu, kao da sedi u uglu moje sobe. Sad kad moj otac nije bio tu, kuća je delovala pusto. Začuo sam Amu u hodniku. Trenutak kasnije ćutke je stajala na vratima stiskajući svećanu torbicu. Svojim tamnim očima pronašla je moje, a onako sićušna, delovala je visoko mada mi

nije dopirala ni do ramena. Ona mi je bila baka koju nikad nisam imao i jedina majka koja mi je sad preostala.

Piljio sam u praznu stolicu pored prozora gde je pre nešto manje od godinu dana spustila moje svečano odelo, pa onda opet u golu sijalicu na lampi kraj kreveta.

Ama je ispružila ruku i ja joj dodadoh svoju kravatu. Ponekad mi se činilo da Lina nije jedina koja može da mi čita misli.

Pružio sam Ami ruku dok smo se uz blatnjavo brdo približavali *Njegovom vrtu večnog mira*. Nebo je bilo mračno i pre nego što smo stigli do vrha uspona, počela je kiša. Ama je nosila svoju najsvečaniju haljinu za sahrane i šesir širokog oboda koji joj je zaklanjao lice od kiše, izuzev parčenceta belog čipkanog okovratnika što je virio ispod oboda. Zakačila ga je na vratu svojom najlepšom kamejom, u znak poštovanja. Sve sam to video prošlog aprila, baš kao što sam već jednom osetio kako me u svojim svečanim rukavicama pridržava dok se penjem uz brdo. Ovog puta nisam bio siguran ko koga pridržava.

Još uvek nisam shvatao zašto je Mejkon želeo da ga sahrane na getlinskom groblju, imajući u vidu šta su ljudi ovog grada osećali prema njemu. Ali, po rečima bake, Linine babe, Mejkon je ostavio stroga uputstva, izričito tražeći da bude sahranjen ovde. Lično je, pre mnogo godina, kupio to grobno mesto. Lini-noj porodici izgleda nije bilo baš drago, ali baka je bila odlučna. Kao i svaka čestita južnjačka porodica, poštovaće njegove želje.

Lina? Ovde sam.

Znam.

Osetio sam kako je moj glas umiruje, kao da sam je zagradio. Pogledao sam ka mestu na brdu gde će stajati nadstrešnica pod kojom će se obaviti pogreb. Izgledaće kao i svaka druga

sahrana u Getlinu, u čemu je bilo ironije imajući u vidu da je bila Mejkonova.

Još se nije razdanilo pa sam u daljini jedva razaznao poneki obris. Sve je bilo iskrivljeno, drugačije. Prastari, neujednačeni nizovi majušnih spomenika na dečjim grobovima, zarasle porodične kripe, trošni beli obelisci u čast palih vojnika Konfederacije, obeleženi malim mesinganim krstovima. Čak je i general Džubal A. Erli, čija statua nadgleda Generalov travnjak u centru grada, ovde sahranjen. Obišli smo porodičnu parcelu nekoliko manje poznatih *Maultrija*, koja je tu stajala već toliko dugo da je glatko stablo magnolije na rubu parcele sraslo s najvišim nadgrobni-
nim kamenom pa niste mogli da ih razlučite.

Sveti. Svi su oni sveti, što znači da smo stigli do najstarijeg dela groblja. Od majke sam naučio da je prva reč uklesana na svaki stari nadgrobni kamen u Getlinu reč *sveto*. Ali, kako smo se približavali i kako su mi se oči prilagođavale na mrak, shvatio sam kuda ta blatnjava staza vodi. Setio sam se gde prolazi pored kamene memorijalne klupe na travnom obrasloj padini prošaranoj magnolijama. Setio sam se oca kako sedi na toj klupi, nesposoban da progovori ili pomeri se.

Moje noge su odbijale da se pomere i korak dalje jer su shvatile isto što i ja. Samo jedna magnolija delila je Mejkonov vrt večnog mira od vrta moje majke.

Vijugavi putevi vode me pravo tebi.

Bio je to glupi stih iz još gluplje pesme koju sam za Dan zaljubljenih napisao Lini. Ali ovde, na groblju, zvučao je istinito. Ko bi pomislio da će naši roditelji, ili ono najbliže roditelju što je Lina imala, ležati jedno kraj drugog?

Ama me uhvati za ruku i povede do Mejkonove ogromne parcele. „Polako sad.“

Ušli smo unutar crne ograde oko njegovog groba, visoke do struka, kakvom su se u Getlinu ograđivale samo najbolje parcele,

kao nekom vrstom odbrambenog zida za mrtve. Ponekad je to zaista bila bela drvena ograda. Ova je pak bila od kovanog gvožđa, a iskrivljena vrata otvarala su se ka zaraslom travnjaku. Mejkonovu parcelu, kao i samog Mejkona, obavijala je neka posebna atmosfera.

Unutar ograde pod crnom nadstrešnicom, s jedne strane izrezbarenog crnog kovčega stajala je Linina porodica: baka, tetka Del, ujak Barkli, Ris, Rajan i Mejkonova majka Arelija. S druge strane, grupa muškaraca i neka žena u dugačkom, crnom kaputu držali su se podalje, kako od nadstrešnice tako i od kovčega, i stajali rame uz rame na kiši. Svi su bili potpuno suvi. Ličilo je na crkveno venčanje podeljeno prolazom po sredini, gde rođaci mlade i mladoženje stoje jedni naspram drugih poput dva zaraćena klana. Na jednom kraju kovčega, kraj Line je stajao neki starac. Ama i ja smo bili na drugom kraju, odmah ispod nadstrešnice.

Ama mi jače stisnu ruku, izvuce ispod bluze zlatni lanac koji je uvek nosila i protrlja ga među prstima. Ama nije bila samo sujeverna. Ona je bila vidovnjak, iz naraštaja žena koje su čitale tarot karte i opštile s duhovima, i imala je amajliju ili lutku za sve. Ova je bila za zaštitu. Zurio sam u Inkubuse pred nama, s kojih se slivala kiša ne ostavljajući ni traga. Nadao sam se da su to oni koji se hrane samo snovima.

Pokušao sam da skrenem pogled, ali nije bilo lako. Ima nešto u Inkubusu što te privlači poput paukove mreže, poput svakog veštog grabljivca. U mraku im se nisu videle crne oči pa su izgledali gotovo kao grupa običnih ljudi. Nekolicina je bila odevena onako kako se Mejkon uvek oblačio, u crna odela i skupe kapute. Jedan ili dvojica, u farmerkama i radničkim cokulama, s rukama nabijenim u džepove jakni, više su ličili na građevinske radnike koji su nakon posla krenuli na pivo. Žena je verovatno bila Sukuba. Čitao sam o njima, uglavnom u stripovima, i mislio

da su to samo bapske priče, poput onih o vukodlacima. Ali znao sam da grešim, jer je stajala na kiši, suva kao i ostali.

Inkubusi su bili prava suprotnost Lininoj porodici, zamotani u blistavu crnu tkaninu koja je upijala ono malo svetlosti prelamajući je, kao da je oni sami oslobađaju. Nikad ih ranije nisam video ovakve. Bio je to čudan prizor, naročito imajući u vidu stroga pravila oblačenja za žene na južnjačkim sahranama.

U središtu svega stajala je Lina. Nije izgledala nimalo čarobno. Stajala je nemo pred kovčegom položivši prste na njega, kao da je Mejkon nekako drži za ruku. Nosila je istu svetlucavu tkaninu kao i njena porodica, samo što je ona na njoj visila poput senke. Crna kosa bila joj je uvezana u čvrstu punđu, ni traga od prepoznatljivih uvojaka. Izgledala je slomljeno i izgubljeno, kao da stoji na suprotnoj strani prolaza.

Kao da joj je mesto na kiši, uz Mejkonovu drugu porodicu.

Lina?

Podigla je glavu i pogledi nam se sretoše. Od njenog rođen-dana, kada joj je jedno oko poprimilo nijansu zlatne boje dok je drugo ostalo tamnozeleno, boje su se mešale stvarajući nijansu kakvu nikad ranije nisam video. Ponekad gotovo boje lešnika, a ponekad neprirodno zlatne. Sada su bile više boje lešnika, bez sjaja, izmučene. Nisam to mogao da podnesem. Hteo sam da je podignem i odnesem odavde.

Mogu da uzmem volvo pa možemo da se odvezemo obalom sve do Savane. Možemo da se sakrijemo kod moje tetke Karoline.

Pridoh joj korak bliže. Njena porodica nagurala se oko kovčega i nisam mogao da priđem Lini a da ne prođem kroz red Inkubusa, ali nije me bilo briga.

Itane, stani! Nije bezbedno...

Jedan visoki Inkubus s ožiljkom koji mu se spuštao preko lica, kao trag napada neke divlje životinje, okrenuo je glavu i pogledao me. Vazduh među nama kao da se ustalasio, kao da

sam bacio kamen u jezero. Pogodio me je, izbivši mi vazduh iz pluća kao da me je neko udario, ali nisam mogao da se maknem jer sam se oduzeo, obamrlih i beskorisnih ruku i nogu.

Itane!

Ama je skupila oči ali, pre nego što je i koraknula, žena Suku-bus položi ruku na rame Lica s ožiljkom i gotovo neprimetno ga stisnu. Istog trenu me je oslobodio i udovima mi ponovo poteče krv. Ama joj zahvalno klimnu glavom, ali žena duge kose u još dužem kaputu nije na to obratila pažnju, već nestade vrativši se u niz među ostale.

Inkubus s jezivim ožiljkom okrenuo se i namignuo mi. Shvatio sam poruku, čak i bez reči. *Vidimo se u tvojim snovima.*

Još uvek sam zadržavao dah kad je kovčegu prišao neki gospodin sede kose u staromodnom odelu i s kravatom. Njegove oči bile su prava suprotnost njegovoj kosi zbog čega je ličio na jezivog junaka iz nekog starog crno-belog filma.

„Činogrobnik“, prošaputala je Ama. Više je ličio na pogrebnika.

Dotakao je glatko crno drvo a izrezbareni vrh kovčega zasjao je zlatnom svetlošću. Izgledao je kao neki stari grb kakvi se viđaju po muzejima i zamkovima. Video sam drvo velikih raširenih grana i pticu. Ispod su bili urezani sunce i mesečev srp.

„Mejkon Rejvenvud iz kuće Rejvenvuda, gavrana i hrasta, vazduha i zemlje. Tame i svetlosti.“ Sklonio je ruku s kovčega a sa rukom nestade i svetlost, ostavivši kovčeg ponovo u mraku.

„Da li je to Mejkon?“, šapatom sam upitao Amu.

„Svetlost je simbolična. U toj kutiji nema ničeg. Nije imalo šta da se sahrani. Tako ti je to s Mejkonovom vrstom – pepeo pepelu i prah prahu, kao i kod nas. Samo mnogo brže.“

Ponovo se začu glas Činogrobnika: „Ko predaje ovu dušu onom svetu?“

Linina porodica zakoračila je napred. „Mi“, rekli su jedno-glasno, svi sem Line. Ona je stajala i zurila u prašinu.

„Kao i mi.“ Inkubusi su prišli bliže kovčegu.

„Neka onda pređe na onaj svet. *Redi in pace, ad Ignem Atrum ex quo venisti.*“ Činogrobnik je podigao svetlo visoko iznad glave i ono jasnije zablista. „Idi u miru, nazad u Mračnu vatru iz koje si došao.“ Bacio je svetlo uvis a kovčeg obasusše varnice, prljeći drvo tamo gde bi pale. Kao na neki znak, Linina porodica i Inkubusi podigoše ruke, ispuštajući sićušne srebrne predmete, jedva nešto veće od novčića, koji usred zlatnih plamenova zasusše Mejkonov kovčeg. Nebo je počelo da menja boju, prelazeći iz crne boje noći u plavu boju zore. Upinjao sam se da vidim kakvi su to predmeti, ali bilo je suviše mračno.

„*His dictis, solutus est.* Ovim rečima ga oslobađam.“

Iz kovčega je pokuljala gotovo zaslepljujuća svetlost. Jedva sam video Činogrobnika nekoliko koraka ispred sebe, kao da nas je njegov glas preneo i više nismo stajali nad grobom u Getlinu.

Ujače Mejkone! Ne!

Svetlost blesnu poput udara munje i ugasi se. Ponovo smo svi stajali u krugu i gledali u humku i cveće. Sahrana je bila gotova. Kovčega više nije bilo. Tetka Bel je zaštitnički obgrlila Ris i Rajan.

Mejkona više nije bilo.

Lina je pala na kolena u blatnjavu travu.

Kapija ograde oko Mejkonovog groba zalupila se za njom a da je niko ni prstom nije dotakao. Za nju ovo nije bio kraj. Ne idemo mi nigde.

Lina?

Kiša je gotovo istog trenutka prešla u pljusak. Vreme je još uvek bilo povezano s njom, Prirodnom, najvećom silom u svetu činotvoraca. Ustala je.

Lina! Ovo ništa neće promeniti!

Vazduh je ispunilo na stotine jeftinih belih karanfila, plastičnih cvetova, listića palme i zastavica sa svih grobova posećenih tokom prethodnog meseca, koji se raspršiše u vazduhu nošeni

niz brdo. Ljudi u gradu govoriće i kroz pedeset godina o danu kada je vetar gotovo oduvao sve magnolije u *Njegovom vrtu večnog mira*. Vihor je nagrnuo brzo i žestoko poput šamara u lice svim prisutnima, udarivši toliko jako da su se ljudi jedva držali na nogama. Samo je Lina stajala uspravno, čvrsto se držeći za kamenu ploču pored sebe. Kosa joj se rasplela iz labave punđe i šibala oko nje. Nije više bila sva u tami i senci. Baš naprotiv – bila je jedina svetla tačka u oluji, kao da žućkastozlatna munja koja para nebo nad nama izvire iz njenog tela. Bu Redli, Mejkonov pas, zaječa kraj Lininih nogu oborivši uši.

On ne bi ovo želeo, Lina.

Lina je zarila lice u šake, a iznenadni nalet vetra oduvao je nadstrešnicu sa mesta gde je bila prikovana u vlažnu zemlju i natraške je otkotrljao niz brdo.

Baka je stala pred Linu, zažmurila i prstom dotakla obraz svoje unuke. Onog trenutka kad je dotakla Linu, sve je stalo i znao sam da je baka pomoću svojih sposobnosti Empate privremeno upila Linine moći. Ali nije mogla da upije Linin bes. Niko od nas nije imao dovoljno snage da to uradi.

Vetar je popustio a kiša počela da sipi. Baka je sklonila ruku s Line i otvorila oči.

Delujući neobično raščupano, Sukubus se zagledala u nebo. „Samo što nije svanulo.“ Sunce je počelo da se probija kroz oblake i širi horizontom, tu i tamo raspršujući pokoji tračak svetla i života preko nepravilnih nizova nadgrobničkih spomenika. Nije više imalo šta da se kaže. Inkubusi su počeli da se dematerializuju i vazduh ispuniše zvuci usisavanja. Način na koji su otvorili nebo i nestali podsetio me je na cepanje.

Krenuo sam ka Lini, ali me je Ama povukla za ruku. „Šta je? Otišli su.“

„Nisu svi. Pogle...“

Imala je pravo. Na ivici parcele ostao je samo jedan Inkubus, naslonjen o trošni nadgrobni spomenik ukrašen uplakanim anđelom. Izgledao je starije od mene, moglo mu je biti devetnaest godina, a imao je kratku, crnu kosu i istu bledu kožu kao i ostali njegove vrste. Ali, za razliku od ostalih Inkubusa, on nije nestao pred zorom. Dok sam ga posmatrao, izašao je iz senke hrasta direktno na blistavo jutarnje svetlo, zatvorivši oči i nagnuvši lice ka suncu kao da ono sija samo za njega.

Ama nije bila u pravu. On nije mogao da bude jedan od njih. Stajao je i grejao se na suncu, što jedan Inkubus ne bi mogao.

Šta je on? I šta radi ovde?

Prišao je bliže i uhvatio moj pogled, kao da je osetio da ga gledam. Tada sam mu ugledao oči. To nisu bile crne oči Inkubusa.

Bile su zelene kao kod čintvoraca.

Zaustavio se ispred Line, nabivši ruke u džepove i blago nagnuvši glavu. Nije to bio naklon, već nespretn znak poštovanja koji je nekako delovao iskrenije. Prešao je nevidljivi prolaz i, pokazavši pravu južnjačku uglađenost, mogao je biti sin samog Mejkona Rejvenvuda. Mrzeo sam ga zbog toga.

„Moje saučešće.“

Raširio joj je šaku i spustio u nju mali srebrni predmet, nalik onima koje su svi bacali na Mejkonov kovčeg. Ona sklopi prste oko njega. Nisam stigao da pomerim ni mišić a vazduh je zapirao prepoznatljivim zvuk cepanja i on nestade.

Itane?

Video sam kako su joj kolena zaklecala pod teretom jutra – gubitka, oluje, čak i poslednjeg cepanja neba. Dok sam stigao do nje i uhvatio je podruku, on je nestao. Poneo sam je niz brdo, što dalje od Mejkona i groblja.

Ceo dan i noć nemirno je spavala sklupčana u mom krevetu. Nekoliko zalutalih grančica uplelo joj se u kosu a lice joj je još uvek bilo umazano blatom, ali nije htela da ide kući u

Rejvenvud i niko to od nje nije tražio. Dao sam joj svoju najstariju, najmekšu duksericu i umotao je u naš najdeblji jorgan, ali nije prestajala da drhti čak ni u snu. Bu je ležao kraj njenih nogu, a Ama bi se s vremena na vreme pojavila na vratima. Sedeo sam u stolici kraj prozora, onoj u kojoj nikad ne sedim, i zurio u nebo. Nisam mogao da otvorim prozor jer oluja još uvek nije prestajala.

Dok je Lina spavala, prsti joj se otvoriše. U šaci joj je bila majušna srebrna ptica, vrabac. Dar od stranca sa Mejkonove sahrane. U trenutku kad sam pokušao da joj ga uzmem iz ruke, prsti joj se skupiše oko njega.

Prošlo je dva meseca, a ja još uvek ne mogu da pogledam neku pticu a da ne čujem zvuk cepanja neba.

17. 4.

Izgorele galete

Četiri jaja, četiri šnite slanine, korpa domaćih zemički (što je po Aminim merilima značilo da kašika nije ni dotakla testo), tri vrste džema i kriška putera poprskanog medom. A sudeći po mirisu, kiselo testo se, s druge strane pulta, pretvaralo u kvadratiće i peklo u staroj presi za galete. Poslednja dva meseca Ama je danonoćno kuvala. Pult je bio pretrpan vatro-stalnim posudama – griz sa sirom, musaka od boranije, pržena piletina i naravno sladoled torta s višnjama, što je zapravo bilo finije ime za žele s višnjama, ananasom i koka-kolom. Iza svega toga primetio sam kolač od kokosa, kiflice od narandže i nešto što je izgledalo kao puding od hleba s burbonom, ali znao sam da ima još. Otkako je Mejkon umro a tata otišao, Ama je samo kuvala i pekla i gomilala, kao da će kuvanjem odagnati tugu. Oboje smo znali da je to nemoguće.

Ama se nije ovoliko smračila još od smrti moje mame. Poznavala je Mejkona Rejvenvuda čitav jedan životni vek duže od mene, duže čak i od Line. Ma koliko njihov odnos bio neverovatan i nepredvidiv, i njoj i njemu je nešto značilo. Bili su prijatelji, mada nisam bio siguran da bi ijedno od njih to priznalo.